

بسمه تعالی

گزارش بررسی صنعت فرش دستباف در افغانستان

تهیه کننده: حسین روستایی

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان

(آبان ماه ۱۴۰۴)

بسمه تعالی

فرش‌های دستباف افغانستان نمادی از میراث غنی این کشور می‌باشند و صادرات آن جزء اقلام مهم صادراتی افغانستان محسوب می‌گردد که توسط زنان، مردان و حتی کودکان زحمتکش این دیار تولید می‌شود.

شکوه و زیبایی قالی افغانی که با استفاده از بهترین پشم‌های با کیفیت و رنگ‌های کاملاً طبیعی از گردو، انار و انواع گلها و گیاهان متنوع بدست می‌آید، بیانگر طرز زندگی اجتماعی و فرهنگ این جامعه در ادوار مختلف تاریخ می‌باشد.

قالی در زمان شاهان غزنه در شهرهای مختلف و قلمرو امپراتوری این سلسله، مخصوصاً در بلخ بعنوان زیر انداز، وسایل زینتی، جهیزیه و هدیه به امرا و سلاطین مورد استفاده قرار می‌گرفت. که در نهایت از آنجا به مناطق غربی و شمال غربی افغانستان گسترش یافت. در همین دوره برای اولین بار قالی بعنوان جانماز در عبادات روزمره استفاده گردید. قدیمی‌ترین جا نماز در قاهره موجود می‌باشد که در خراسان قدیم یا افغانستان امروزه بافته شده است.

در افغانستان این صنعت بیشتر در میان مردم ترکمن رایج بوده و قالی بافان مشهور افغانستان ترکمن‌ها هستند. بیشتر قالی‌های افغانستان در ولایت‌های شمالی این کشور تولید می‌شود. در منطقه اندخوی در ولایت فاریاب و ولایت‌های بلخ، قندز، سمنگان و شهرستان شبرغان بیشتر قالی‌های ترکمنی و در ولایات جنوب غربی قندهار، نیمروز و فراه، قالیباغان قالی بلوچ یا بلوچی می‌بافند.

قالین بافان در ولایات بامیان و غزنی و در مناطق مرکزی افغانستان فرش‌ها و قالی‌های مدرن را بیشتر تولید می‌کنند. از آنجایی که در افغانستان گروه‌ها و اقوام بسیاری زندگی می‌کنند و هر کدام طراحی و تکنیک‌های بافت خاص خود را دارند، نمی‌توان یک طرح فرش خاص را به عنوان قالی افغانی طبقه‌بندی نمود.

اگرچه افغانستان مرز غربی خود را با ج.ا.ایران دارد، اما فرش های آن از نظر رنگ، طرح و بافت بیشتر با منسوجات قبایلی آسیای مرکزی مشترک هستند تا با همتایان ایرانی شان. البته فرش های مشابه فرش افغانستان در پاکستان، ج.ا.ایران، آسیای میانه و بالعکس تولید می شود.

قالی های افغانستان که با طرح و نقوش بومی این کشور و با استفاده از روش های سنتی طبیعی بافته شده اند، در بازارهای بین المللی بدلیل استفاده از مواد خام طبیعی از مزیت نسبی برخوردارند. با این حال، ظرفیت محدود در مراحل پروسس قبل و بعد از بافت در افغانستان مانع از افزایش سود این صنعت برای تولید کنندگان افغانستانی می گردد. فرش های نیمه تمام افغانستان برای مراحل نهایی تولید (به ویژه شستشو و برش) به پاکستان ارسال می شوند و در این کشور هویت برند خود را از دست می دهند.

فرش های چوب رنگ عمدتاً توسط پاکستان سفارش داده می شوند و به عنوان صادرات پاکستانی به فروش می رسند. این فرش ها در افغانستان و یا توسط افغان ها در پاکستان تولید می شوند و با وجود از دست دادن ارزش کلی برای افغانستان پس از صادرات از پاکستان به سایر کشورها، این رابطه تجاری، حتی اگر نا متوازن باشد، اما موجب کمک به اقتصاد افغان های مهاجر بوده است ولی به بازاریابی و برندسازی فرش های سنتی افغانستان آسیب می رساند. محدودیت منابع مالی، نبود مکانیزم و ظرفیت داخلی، عدم دسترسی به مواد شیمیایی و عدم تخصص در برش و شستشو، از موانع توسعه این صنعت در داخل افغانستان عنوان شده است.

قالی در افغانستان عمدتاً در مناطق مختلف شمال، شمال غرب، مرکزی، غرب و در پایتخت کشور، از پشم و ابریشم طبیعی بافته می شود و در رنگ آمیزی آنها اکثراً از رنگ های طبیعی استفاده می گردد و همچنان بخشی از مواد خام قالی مانند تار، رنگ و غیره از خارج از افغانستان و خصوصاً کشور بلژیک وارد می گردد.

قابل یاد آور است که در ولایات غزنی، بامیان، بادغیس، سمنگان، پروان و برخی ولایات دیگر نیز قالی های مختلف النوع و همچنان گلیم های با عنوان ناخنک و مشوانی بافته می شود.

بیشتر قالی‌بافی در مناطق روستایی افغانستان انجام می‌شود، در حالی که محصول نهایی عمدتاً در مراکز شهری فروخته می‌شود. اکثر تولیدات افغانستان در بخش شمالی کشور انجام می‌شود که مهد طراحی فرش سنتی و مدرن است. کمربند تولید فرش در شمال، از جمله مزار شریف، شبرغان، اندخوی، آقچه و میمنه، تقریباً ۷۰ درصد از تولید فرش افغانستان را تشکیل می‌دهد. کابل، که محل نمایشگاه‌های سنتی فرش است، مرکز نسبتاً جدیدی برای تولید محسوب می‌شود، ولایت هرات بعد از ولایات شمالی و مرکزی در جایگاه بعدی قرار دارد.

طرح فرش‌های بومی در داخل افغانستان تهیه می‌شوند، اما از الگوهای خارجی نیز برای فرش‌های مدرن استفاده می‌گردد. بطوریکه برخی از طرح‌های ایرانی مانند فراهانی، کرمانی، تبریزی، سلطان آبادی و غیره بدلیل کاهش هزینه در بافت و استفاده از مواد خام طبیعی افغانستان در این کشور تولید می‌شوند.

فرش دستباف یا قالی در افغانستان به صورت کلی به دو دسته زیر تقسیم می‌گردد:

۱- قالی‌های سنتی که از اصالت تاریخی خاصی برخوردار است.

۲- قالی‌های جدید با طرح‌های سفارشی که به شدت در حال گسترش می‌باشد.

قالی‌های سنتی قالی‌هایی اند که طرح و دیزاین آنها نسل به نسل از مادر بافنده به دختر انتقال یافته و میان طوایف و اقوام مختلف وجود داشته است.

نام طرح، جنس، کیفیت و چگونگی این قالی‌ها تحت تاثیر شرایط منطقه ای بوده و توسط مردم محل معین می‌گردد مانند قالی‌های نقش سلیمان، موری، تکه ترکمن، دالی، بشیری مزار، بابه صدیق، خواجه روشنایی، قزل آیاق، چارشنگو، جای نماز دختر قاضی، کاو دانی هرات، پرده کلدار، چکش آقچه، آلتی بولک، شاخ چنار، گل کندز، قرقین، علی خواجه، بلوچی و غیره.

نوع دوم قالی‌های اند که طرح و دیزاین آنها مطابق با سفارش خریدار تهیه شده و بافت می‌گردد و یا از طریق منابع سفارش دهنده و خریداران خارجی دیزاین آنها به قالی بافان فرستاده می‌شود. زیرا این دیزاین‌ها مطابق به تقاضای بازار روز بوده و از سوی دیگر بدلیل آنکه مواد خام آنها از قبیل

تار و پشم و رنگ آن در داخل افغانستان به شکل طبیعی می باشند، می تواند در سایر کشورها بازار خوبی داشته باشد.

طبق گفته مسئولین اتحادیه مولدین و صادرکنندگان قالین افغانستان در حدود ۴۰۰ کارخانه و یا قالی بافی در سراسر افغانستان نزد ایشان ثبت شده است و حدوداً یک میلیون یا یک میلیون و دویست هزار نفر بشکل مستقیم و غیر مستقیم در این صنعت در افغانستان فعالیت دارند.

طرح و نقش های فرش دستباف افغانستان

قالی های افغانستان در بیش از ۳۰ طرح و نوع بافته می شود. ترکمن، قزاقی، بامیانی، مزاری، آچه، جوزجانی، طرح های چوبرنگ، گلبرجسته، ظاهر شاهی، مشوانی، خال محمدی، گل موری، چوباش، قرقین، هراتی، بلوچی، دوتار گل، قزل اعیاق، ساروقی، ادرسکن، واس برکلی، قالی های گل پلیت دار، تاترنگ، خواجه روشنایی، اندخوئی، دولت آبادی، و باغچه کندزی از معروف ترین و زیباترین قالی های افغانستان هستند.

تولید فرش های افغانستان عمدتاً شامل فرش هایی با نقش های گل ترکمنی و طرح های هندسی به رنگ قرمز و شرابی است. همچنان انواع بافته های بدون پرز نیز تولید می شود، مانند کیف، تجهیزات دامداری و کمر بند و سایر لباس های کاربردی برای عشایر.

قالی های افغانی دارای طرح های متنوعی از جمله فیل و مثلث است که اغلب با گل های منحنی (نقوش محبوب بخارا) به رنگ های آبی تیره، خردلی و بژ است.

قالی های خال محمدی و قالی های آچه دو نمونه از قالی های محبوب افغانی هستند. قالی های خال محمدی و آچه معمولاً توسط مردم ترکمن شمال و مرکز افغانستان بافته می شود و زمینه آن معمولاً قرمز تیره است.

مشهورترین طرح قالی های افغانستان عبارتند از:

قالی های چوب رنگ، (دبل بافت قزاق)، خال محمدی، قالیچه ابریشمی استالفی، قالی های مینیاتوری و غیره بوده اند که این قالی ها در نمایشگاه های معتبر بین المللی حائز مقام های خوب

گردیده و مقام و منزلت این صنعت را در افغانستان ارتقاء بخشیده اند. به طور مثال در سال های گذشته قالی خال محمدی افغانستان در نمایشگاه آتلانتای آمریکا، قالی شرکت قدیر رئوف در نمایشگاه چین، قالی شرکت خواجه محمد امین در نمایشگاه هندوستان، قالی شرکت فرش زینت از انجمن قالی کابل در نمایشگاه بین المللی آلمان و قالی شرکت تنویر افغانستان مقام های اول را کسب کرده اند.

قالی سنتی افغانستان را به طور کلی می توان به دو دسته قالی ترکمنی و قالی بلوچی تقسیم کرد که از نظر رنگ، طرح و بافت به منسوجات قبایل آسیای میانه شباهت دارد.

- قالیچه های بلوچ عشایری معمولاً سجاده هایی با نقش های هندسی هستند. بافندگان بلوچی فرش های زیادی در اندازه های مختلف می سازند.
- قالی های افغانستان معمولاً قرمز تیره (گاهی آبی) با نقشه های مشکی یا آبی و گاهی عاج یا سبز هستند.
- قالی های بلوچی نسبت به سایرین از نظر سبکی متنوع تر هستند، اما اکثر آنها دارای نقوش هندسی هستند که رنگ های اصلی آن قهوه ای تیره، زغالی، زنگار و مشکی است.

انواع قالی افغانی به تفکیک ولایات مختلف افغانستان:

در حال حاضر قالی در مناطق مختلف افغانستان بافته و تهیه می گردد. بنابراین قالی تحت تأثیر شرایط محیطی، رسوم اقوام و مناطق مختلف بافته شده و معرف فرهنگ همان منطقه و یا مردم آن محیط می باشد و به نام های مختلف یاد می گردد که از مشهور ترین آنها به شرح زیر می باشد:

نام طرح های قالی ولایت بلخ:

خواجه روشنائی، پرده، فیل پای دالی، تاغن، بشیری مزاری، وزیری و غیره.

نام طرح های قالی ولایت جوزجان:

چکش آقچه، فرخ آقچه، جنگل آرق آقچه، چهار شنگوئی آقچه، قزل ایاق شبرغان، لب جر شبرغان، گل موری شبرغان، نقشه تبریزی، قرقین، آقچه، چوب باش.

نام طرح های قالی ولایت فاریاب:

سلیمان، چار شانگو، فیل پای، موری گل اندخوئی، آلتی بولک، دولت آبادی، شرین تگاب، علی خواجه، چوب رنگ، خال محمدی، اندخوی، گلیم میمنه گی و غیره.

نام طرح های قالی ولایت هرات:

ذکنی، بلوچی، مشوانی، دختر قاضی، موری یک تاره، موری دوتاره، ساروقی، هراتی، دو تار گل، ادرسکن.

نام طرح های قالی ولایت کابل :

بافت استالف (که از پشم و ابریشم در بافت آن بشکل مخلوط استفاده می شود)، یک خال، گندمک، ساروقی، ابریشم خالص موپک با طرح های مختلف، چوب رنگ، قزاق با طرح های مختلف، یموتی و قالی های گل و انواع تابلو ها.

نام طرح قالی های ولایت قندز:

بشیری، خشت گل، چنار گل، پطنوس گل (سینی گل)، فیل پای قلعه زال و باغچه کندزی. یکی از مشهورترین قالی های افغانستان شیندند یا ادرسکن است که به نام یکی از شهرهای افغانستان و در منطقه هرات بافته می شود. ترسیم نقوش مختلف انسان و حیوان از ویژگی های این قالی افغانی است.

قالی طرح جنگی (میدان جنگ یا تجهیزات جنگی) افغانستان

طرح و نقش جنگی روی قالی های افغانستان نشان دهنده نارضایتی اجتماعی ناشی از جنگ است که می توان آن را فرش جنگی نامید. نقش بمبها، تانکها و سلاحهای جنگی در این قالیها بافته شده و نشان می دهد که چگونه جنگ با زندگی مردم عجین شده است. در این فرش رژه تانک ها، حاشیه نارنجک و تقارن کلاشینکف ها بر روی فرش خودنمایی می کند. قالیهای جنگ افغانستان معمولاً تصاویر نمادین جنگ را نشان می دهند که با هلیکوپترها، آرایه های تفنگ و تانکها در پس زمینه قالیهای سنتی خلق شده اند. آنها نگاهی واقع بینانه به زندگی یک فرهنگ هنری محاصره شده توسط جنگ ارائه می دهند.

ویژگی ها ظاهری قالی افغانستان

کیفیت قالی افغانستان بسته به بافت می تواند از درشت تا متوسط متفاوت باشد. قالی های افغانستان شامل قالی های پشمی، قالیچه های ساده بافت بدون پرز، و قالیچه های پرزدار و گره دار از پشم، پنبه و ابریشم است.

- فرش افغانستان از گره ساخته می شوند و گره رایج در آن گره نامتقارن است.
- این قالی ها دارای پشم با دست ریسیده شده و با رنگ های گیاهی آماده شده اند نخ های پشمی از پیش رنگ شده اغلب با رنگ های طبیعی جایگزین یا ترکیب می شوند.
- رنگ غالب قالیهای قدیمی افغانستان قرمز تیره و مسی است، در حالی که قالی های جدیدتر به رنگ قرمز شرابی هستند.
- در حدود ۳۰ درصد قالی های افغانستان با استفاده از گیاهان و رنگ های محلی رنگرزی می شود و پشم مورد استفاده نیز خود رنگ است.
- بافت آنها پشمی و جنس آن بیشتر براق است.
- فرش های افغانستان اغلب با استفاده از دارهای افقی بافته می شوند، اما اخیراً از دارهای عمودی در برخی مناطق استفاده می شود.

• قالی ها و قالیچه های افغانستان در اندازه های مختلف بافته می شوند. اما با توجه به اینکه قالی در افغانستان بیشتر صادراتی می باشد سایز های کوچکتر بدلیل قیمت مناسب و انتقال راحتتر فروش بیشتری دارند.

در حال حاضر ۷۰ درصد تولید کنندگان قالی افغانستان را زنان تشکیل داده اند. با به قدرت رسیدن دوباره طالبان در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ میلادی در افغانستان، این گروه به طور مداوم محدودیت هایی را بر مردم، به ویژه دختران و زنان اعمال کرده است. منع آموزش دختران بالاتر از کلاس ششم، منع تحصیل دختران و زنان در دانشگاه ها و منع کار آنان در نهادهای غیردولتی داخلی و خارجی و بخشی از محدودیت های طالبان بر زنان است.

با توجه به محدودیت های طالبان، بسیاری از زنان برای امرار معیشت و کسب درآمد برای خانواده شان، به قالی بافی رو آورده اند.

بر بنیاد اطلاعات وزارت صنعت و تجارت حکومت طالبان، تنها در سال گذشته میلادی، حدود دو میلیون متر مربع قالی و گلیم افغانستان به خارج از این کشور صادر شده است.

این در حالی است که شرکت های صادرکننده قالی همواره نبود حمایت های مالی و فنی، بالابودن ضایعات در بافت و پروسس، دسترسی نداشتن به بازارهای جهانی، کمبود مواد خام، نبود پارک های ویژه قالی بافان و همچنین صادرات بخش بزرگی از قالی افغانستان به نام کشورهای دیگر را از مشکلات عمده شان بیان کرده اند.

در این حال، برخی از تولیدکنندگان قالی می گویند که به دلیل مشکلات اقتصادی در افغانستان، بازار قالی این کشور، رو به رکود است و اکثر خانواده ها، به جای فرش دستباف از فرش ماشینی به شمول تولیدات ج.ا.ایران و ترکیه به قیمت ارزان استفاده می کنند. می توان گفت قالی دستباف در افغانستان شکل تجملاتی به خود گرفته و فقط به عنوان تحفه و یا صادرات از آن استفاده می گردد.

انواع پشم قالی در افغانستان

قالی بافی افغانستان به طور سنتی یک صنعت خانگی بوده است. امروزه، برخی از مراحل تولید قالی افغانستان که قبلاً با دست انجام می‌شد، در خارج از افغانستان و با استفاده از روش‌های ارزان‌تر و توسط ماشین آلات انجام می‌شود. به عنوان مثال، فرآوری پشم (شستشو، ریسندگی، رنگرزی) بیشتر در کشورهای همسایه افغانستان به خصوص پاکستان انجام می‌شود.

پشم خارجی شامل پشم چوبی، پشم بلژیکی و پشم پاکستانی که وارداتی و ماشینی می‌باشند، بازار پشم افغانستان را تحت سلطه خود قرار داده اند و بخش کوچکی از پشمی که در داخل افغانستان فرآوری می‌شود، به جای ماشین، با روش‌های دستی تولید می‌شود. مقدار زیادی پشم با کیفیت بالا نیز به پاکستان صادر می‌شود در حالی که بخش کوچکی به بخش بافندگی اختصاص داده می‌شود. در بخش رنگرزی نیز رنگ‌های شیمیایی نیز به تدریج جایگزین رنگ‌های طبیعی سنتی شده‌اند. رنگ‌های با کیفیت بالا از بلژیک و انگلستان وارد می‌شود و رنگ‌هایی که از پاکستان وارد می‌شوند معمولاً به دلیل ارزان‌تر بودن قیمت آن می‌باشد. بازارهای محلی رنگ‌های طبیعی از انار و گیاهان تولید می‌کنند که کیفیت آنها عالی است اما کمیاب و گران هستند.

چهار نوع پشم معمولاً در قالی‌های افغانستان استفاده می‌شود. هر یک از این انواع پشم، دوام، تعداد گره در هر اینچ مربع و نرمی فرش را تعیین می‌کند. رایج‌ترین آنها عبارتند از: پشم غزنی، پشم ولایتی (کنر)، پشم گوسفند مرینوس، پشم بلژیکی.

پشم غزنی پشم محبوبی است که در فرش دستباف افغانستان استفاده می‌شود. پشم از منطقه غزنی به دست می‌آید اما به این منطقه محدود نمی‌شود. آنچه این پشم را از سایر انواع پشم متمایز می‌کند، فرآیند ریسندگی آن است. پشم را پس از برش و شستن با دست می‌ریسند. در فرآیند ریسندگی دستی، صنعتگران سعی می‌کنند با ریسندگی زیاد پشم، نخ را نازک‌تر کنند.

نکته: پس از اینکه نخ پشمی به نخ تبدیل گردید، نخ را با به شکل طبیعی رنگرزی می‌کنند. به دلیل فرآیند ریسندگی دستی، برخی از قسمت‌های نخ حاوی کمی رنگ و مقداری مواد افزودنی

است. این نقص جلوه خاصی را ایجاد می کند که به ابرش معروف است. قالی های افغانی که از پشم غزنی ساخته می شوند، بادوام، زیبا و ظاهری منحصر به فرد دارند، اما سطح آن به اندازه دیگر قالی های پشمی صاف نیست. همچنین به دلیل اینکه نخ دستی است، فرش گره زیادی ندارد.

پشم گوسفند مرینوس

پشم مرینوس که به پشم پاکستانی نیز معروف است، نوعی پشم مرینوس است که معمولاً در قالی های افغانستان استفاده می شود. نخ پشم مرینوس ریسندگی ماشینی است، بنابراین تمام رنگ ها را جذب می کند. یعنی تحت تاثیر ابرش قرار نمی گیرد. پشم مرینوس فرآیندی منحصر به فرد را طی می کند تا آن را به صورت ابریشمی نرم و براق می کند، اما دوام پشم غزنی را ندارد.

پشم ولایتی (کنر)

کنر یکی از ولایات کوهستانی و جنگلی در شرق افغانستان است و از قرن نهم میلادی مرکز تجارت جواهرات، پشم و محصولات زراعی بوده است. پشم های این ولایت نیز مرغوب بوده و در قالی افغانستان استفاده می شود.

پشم بلژیکی

پشم بلژیکی پشمی مرغوب است که از بلژیک به افغانستان وارد می شود. این پشم دارای چهار ویژگی مهم در نخ فرش است: نرمی، ابریشمی، سبکی و دوام. همچنین به صنعتگران این امکان را می دهد که فرش هایی با تعداد گره بالا در هر اینچ مربع ببافند و کیفیت فرش را افزایش دهند. در سال های اخیر استفاده از این پشم در قالی های دستباف در افغانستان رواج یافته است. به همین دلیل است که فرش های پشمی بلژیکی گران ترین هستند.

لازم به ذکر است طی چند سال اخیر پشم از ج.ا.ایران وارد بازار افغانستان گردیده که به پشم مشهدی شهرت یافته و بدلیل قیمت و کیفیت مناسب در حال کسب جایگاه خود در بازار بوده و انتظار می رود جایگاه خوبی را در بازار افغانستان به خود اختصاص دهد.

در حال حاضر فی متر مربع فرش دستباف افغانستانی با توجه کیفیت و جنس از ۲۰ الی ۲۵۰ دلار به فروش می رسد. که فرش های پشم مشهدی و پاکستانی از ارزانترین ها و فرش های پشم بلژیکی و ابریشمی از فرش های گران بها محسوب می گردند.

یکی دیگر از عواملی که در قیمت فرش تاثیر گذار می باشد، رنگ می باشد بطوریکه هر کیلو رنگ طبیعی ۲۰۰ افغانی و هر کیلو رنگ شیمیایی ۳۰ افغانی می باشد. طرح و نقوش فرش نیز از عوامل مهم در قیمت فرش می باشند.

میزان صادرات قالی افغانستان طی دو سال اخیر (میلیون دلار)

درصد تغییر	۱۴۰۳		۱۴۰۲	
	سهم از کل صادرات (درصد)	صادرات (میلیون دلار)	سهم از کل صادرات (درصد)	صادرات (میلیون دلار)
-۲۴/۲	۰/۷	۱۲/۹	۱/۰	۱۷/۱

تعرفه گمرکی واردات انواع قالی به افغانستان

#	کد	شرح محصول	واحد	تعرفه وارداتی (درصد)	تعرفه صادراتی (درصد)	درصد تعرفه SAFTA
۱	۵۷,۰۱	قالی و سایر فرش باب از مواد نسجی، گره باف، حتی آماده مصرف	متر مربع	۳۰٪	۰٪	-
۲	۵۷,۰۲	قالی و سایر فرش باب از مواد نسجی، بافته شده، گره گره بافته نشده، (Not Tufted) یا صفا کاری نشده، حتی آماده مصرف بشمول گلیم (Kelem) شوماک (Schumack) کارامانی (Karamanie) و فرش های دستباف مشابه.	متر مربع	۳۰٪	۰٪	-
۳	۵۷,۰۳	قالی و سایر فرش باب از مواد نسجی، گره گره بافته شده، (Tufted) آماده مصرف یا غیر آماده مصرف.	متر مربع	۳۰٪	۰٪	-
۴	۵۷,۰۴	قالی و سایر فرش باب، از نمد یا گره گره بافته نشده یا صفا کاری نشده، آماده مصرف یا غیر آماده مصرف.	متر مربع	۳۰٪	۰٪	-
۵	۵۷۰۵,۰۰۰۰	سایر قالی و فرش باب از مواد نسجی، آماده مصرف یا غیر آماده مصرف	متر مربع	۳۰٪	۰٪	۵٪

ارزش دلاری و میزان صادرات قالی افغانستان، طی سال ۱۴۰۳ به تفکیک ۲۰ مقصد عمده صادراتی

ارزش کل واردات (دلار) ۱۲,۹۳۸,۲۶۹\$	مقدار کل واردات (متر مربع) ۶۲۳,۹۹۰	HS Code: ۵۷۱۱۰۰۰	قالی
۴,۵۲۹,۴۴۷	۳۴۸,۰۹۶	پاکستان	۱
۲,۴۵۰,۱۱۲	۸۱,۴۲۲	ترکیه	۲
۱,۸۴۲,۷۶۷	۶۴,۵۵۴	امارات متحده عربی	۳
۱,۰۲۸,۷۴۱	۲۶,۲۱۹	ازبکستان	۴
۷۸۶,۵۹۴	۱۷,۴۲۷	آمریکا	۵
۵۰۱,۳۸۳	۱۵,۵۵۷	ایتالیا	۶
۳۷۲,۷۵۰	۱۴,۱۶۳	آلمان	۷
۳۲۱,۶۴۰	۱۰,۶۸۶	چین	۸
۳۰۷,۴۳۰	۱۰,۴۸۹	هلند	۹
۱۸۸,۴۰۹	۱۸,۸۴۶	هند	۱۰
۱۵۰,۵۹۸	۴,۳۵۲	استرالیا	۱۱
۸۴,۶۳۰	۲,۱۵۸	ج.ا.ایران	۱۲
۵۲,۶۵۳	۱,۲۹۴	عربستان	۱۳
۵۰,۳۱۵	۱,۳۷۱	اتریش	۱۴
۳۸,۹۹۴	۸۰۰	ترکمنستان	۱۵
۲۷,۶۴۹	۱,۰۳۷	قرقیزستان	۱۶
۲۵,۸۱۵	۲۹۴	قطر	۱۷
۲۳,۷۴۷	۵۲۹	اسپانیا	۱۸
۲۳,۰۲۳	۴۸۹	سنگاپور	۱۹
۱۹,۲۱۵	۶۶۴	سوئیس	۲۰

منابع و مواخذ:

- وزارت صنعت و تجارت افغانستان.
- اداره ملی احصائیه و معلومات افغانستان (اداره ملی آمار).
- اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان.
- اتاق صنایع و معادن افغانستان.
- اتحادیه مولدین و صادرکنندگان قالین افغانستان.